

PRESTAȚII ȘI SERVICII DE ASIGURARE PENTRU ACCIDENTE DE MUNCĂ ȘI BOLI PROFESIONALE

Începând cu data de 01.01.2005, în conformitate cu prevederile Legii 346/ 2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, cu modificările și completările ulterioare funcționează sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale. Are calitatea de asigurator, potrivit LEGII nr. 346 din 5 iunie 2002 (*actualizată*) Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale, denumită în continuare CNPAS.

Atribuțiile specifice de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale se exercită de casele teritoriale de pensii. Asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale reprezintă o asigurare de persoane, face parte din sistemul de asigurări sociale, este garantată de stat și cuprinde raporturi specifice prin care se asigură protecția socială a salariaților împotriva diminuării sau pierderii capacității de muncă și decesului acestora ca urmare a accidentelor de muncă și a bolilor profesionale.

Prin asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale răspunderea civilă a persoanei fizice sau juridice pentru prestațiile prevăzute în prezenta lege și pentru care s-a plătit contribuția de asigurare este preluată de asigurator. Asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale garantează un ansamblu de servicii și prestații în beneficiul persoanelor asigurate, în vederea:

- promovării sănătății și a securității în munca și prevenirii accidentelor de muncă și a bolilor profesionale;
- diminuării și compensării consecințelor accidentelor de muncă și ale bolilor profesionale.

Sunt asigurate obligatoriu prin efectul prezentei legi

- persoanele care desfășoară activități pe baza unui contract individual de muncă, a unui raport de serviciu, contract de mandat și contract de management;
- persoanele care își desfășoară activitatea în funcții electivă sau care sunt numite în cadrul autorității executive, legislative ori judecătorești, pe durata mandatului, precum și membrii cooperatori dintr-o organizație a cooperății meșteșugărești, ale căror drepturi și obligații sunt asimilate, în condițiile prezentei legi, cu ale persoanelor prevăzute la lit. a);
- ucenicii, elevii și studenții, pe toată durata efectuării practicii profesionale.
- pensionarii sistemului public de pensii aflați în invaliditate ca urmare a unui accident de muncă sau boala profesională
- persoanele care beneficiază de indemnizație de somaj, pe toată durata efectuării practicii profesionale în cadrul cursurilor organizate potrivit legii
- ucenicii, elevii și studenții, pe toată durata efectuării practicii profesionale.
- voluntarii care își desfășoară activitatea în cadrul serviciilor de urgență voluntare, în baza contractului de voluntariat, pe perioada participării la intervenții sau a pregătirii în vederea participării la acestea, conform prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 88/2001 privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor publice comunitare pentru situații de urgență, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 363/2002, cu modificările și completările ulterioare

Prevederile prezentei legi nu se aplică personalului militar în activitate, poliștilor, funcționarilor publici cu statut special, precum și personalului care își desfășoară activitatea în instituțiile din sectorul de apărare, ordine publică, securitate națională, precum și celor din cadrul Ministerului Justiției - Administrația Națională a Penitenciarelor

Prevederile art. 5 sunt aplicabile și angajaților români care prestează muncă în străinătate din dispoziția angajatorilor români, în condițiile legii și ale Regulamentelor europene sau acordurilor internaționale privind coordonarea sistemelor de securitate socială, după caz.

(2) Au calitatea de asigurați cetățenii străini sau apatrizii încadrați cu contract individual de muncă, care prestează muncă pentru un angajator român.

Sunt asimilați persoanelor asigurate cetățenii statelor membre ale UE, SEE și Confederației Elvețiene care prestează muncă pe teritoriul României în baza regulamentelor europene sau acordurilor

internationale privind coordonarea sistemelor de securitate sociala nr. 883/2004 si 987/2009, dupa caz.

(4) Persoanele prevazute la alin. (1) au dreptul la prestatiile si serviciile stabilite prin prezenta lege in cazul in care fac obiectul legislatiei din domeniul securitatii sociale din Romania stabilita conform regulamentelor europene de coordonare a sistemelor de securitate sociala nr. 883/2004 si 987/2009 si carora le-a fost declarat un accident de munca sau o boala profesionala, conform legislatiei in vigoare

Raporturile de asigurare , rezultate in temeiul prezentei legi si din contractele de asigurare, se stabilesc între:

Raporturile de asigurare, rezultate in temeiul prezentei legi, se stabilesc intre angajatori si asigurator, pentru persoanele asigurate prevazute la art. 5 si 7 alin. (1) si (2)

Calitatea de asigurat se dobandeste, iar raporturile de asigurare se stabilesc la data: incheierii contractului individual de munca, stabilirii raporturilor de serviciu in cazul functionarilor publici, validarii mandatului pentru persoanele care desfasoara activitati in functii electiv, numirii in cadrul autoritatii executive, legislative ori judecatoresti, depunerii adeziunii in cazul membrilor cooperatori, inceperii practicii profesionale pentru someri, ucenici, elevi si studenti, dupa caz **Calitatea de asigurat** se dobandeste, iar raporturile de asigurare se stabilesc la data: încheierii contractului individual de munca, stabilirii raporturilor de serviciu in cazul funcționarilor publici, validării mandatului pentru persoanele care desfășoară activități in funcții electiv, numirii in cadrul autorității executive, legislative ori judecătorești, depunerii adeziunii in cazul membrilor cooperatori, începerii practicii profesionale pentru someri, ucenici, elevi si studenți sau încheierii contractului individual de asigurare, după caz.

Dreptul la prestațiile si serviciile de asigurare pentru accidente de munca si boli profesionale se naște de la data stabilirii raporturilor de asigurare si încetează o data cu aceste raporturi.

În cazul bolilor profesionale , declarate in condițiile legii, in timpul activității profesionale, dreptul la prestațiile si serviciile de asigurare se menține si ulterior încetării raporturilor de munca/serviciu si a contractelor individuale de asigurare.

În cazul bolilor profesionale , declarate in condițiile legii, ulterior încetării raporturilor de munca si a contractelor de asigurare, dreptul la prestațiile si serviciile de asigurare se acorda dacă fostul asigurat face dovada, cu acte medicale eliberate conform legii, ca boala a fost cauzată de factori profesionali specifici locului de munca.

Asigurarea pentru accidente de munca si boli profesionale are următoarele obiective:

- prevenirea accidentelor de munca si a bolilor profesionale;
- reabilitarea medicală si socioprofesionala a asiguraților, victime ale accidentelor de munca si ale bolilor profesionale, precum si recuperarea capacității de munca a acestora;
- acordarea de prestații in bani pe termen lung si scurt, sub forma de indemnizații si alte ajutoare, in condițiile prevăzute de prezenta lege.

Asigurații sistemului de asigurare pentru accidente de munca si boli profesionale au dreptul la următoarele prestații si servicii:

Asiguratii sistemului de asigurare pentru accidente de munca si boli profesionale au dreptul la urmatoarele prestatii si servicii:

- a) reabilitare medicala si recuperarea capacitatii de munca;
- b) reabilitare si reconversie profesionala;
- c) indemnizatie pentru incapacitate temporara de munca;
- d) indemnizatie pentru trecerea temporara in alt loc de munca si indemnizatie pentru reducerea timpului de munca;
- e) compensatii pentru atingerea integritatii;
- f) despagubiri in caz de deces;
- g) rambursari de cheltuieli.

- h) pensie invaliditate ca urmare a unui accident de munca sau boala profesionala
- i) pensie de urmas in cazul decesului ca urmare a unui accident de munca sau boala profesionala.

a) Prestații și servicii pentru investigare, diagnosticare medicală, reabilitare medicală și recuperarea capacității de muncă

Asigurații au dreptul la prestații medicale pentru investigarea, diagnosticarea, reabilitarea stării de sănătate, precum și recuperarea capacității de muncă, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Asigurătorul are obligația de a achita contravaloarea serviciilor medicale acordate până când se realizează:

- restabilirea stării de sănătate sau ameliorarea deficiențelor de sănătate survenite în urma unui risc asigurat;
- prevenirea diminuării ori a pierderii capacității de muncă și a necesității de îngrijire permanentă.

În vederea corectării și recuperării deficiențelor organice, funcționale sau fizice cauzate de accidente de muncă și boli profesionale, asigurații au dreptul, în baza unei cereri, prevazute în anexa nr. 8, din normele metodologice de aplicare Legii 346/2002, la dispozitive medicale. Cererea se adresează casei teritoriale de pensii pe raza căreia asiguratul își are domiciliul și va fi însoțită de recomandarea medicului curant.

Asigurații au dreptul la tratament medical corespunzător leziunilor și afecțiunilor cauzate prin accidente de muncă sau boli profesionale, după cum urmează:

- asistență medicală de urgență la locul accidentului, în mijloacele de transport specializate și în unitățile spitalicești;
- tratament medical ambulatoriu, analize medicale și medicamente, prescrise de medic;
- servicii medicale în spitale sau în unități sanitare cu personalitate juridică specializate pentru boli profesionale;
- tratament de recuperare a capacității de muncă în unități de specialitate;
- servicii de chirurgie reparatorie;
- cure balneoclimaterice.
- investigații de specialitate și analize de laborator, necesare în vederea stabilirii caracterului de profesionalitate al bolilor.

Pentru bolile profesionale confirmate anterior datei de 1 ianuarie 2005 și pentru care se continuă reabilitarea medicală ulterior acestei date ca urmare exclusivă a cauzei profesionale, se decontează următoarele prestații și servicii:

- tratament medical ambulatoriu, analize medicale și medicamente;
- servicii medicale în spitale, în secții sau unități sanitare cu personalitate juridică specializate pentru boli profesionale;
- tratament de recuperare a capacității de muncă în unități de specialitate;
- servicii de chirurgie reparatorie;
- cure balneoclimaterice;
- dispozitive medicale în vederea corectării și recuperării deficiențelor organice, funcționale sau fizice.

b) Prestații și servicii pentru reabilitare și reconversie profesională

Prestațiile și serviciile pentru reabilitare și reconversie profesională se acordă de către asigurator la solicitarea asiguraților care, deși nu și-au pierdut complet capacitatea de muncă, nu mai pot desfășura activitatea pentru care s-au calificat, ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale.

Asiguratorul preia în sarcina să cheltuielile pentru următoarele prestații și servicii de reabilitare și reconversie profesională:

- cheltuielile privind serviciile medicale și psihologice pentru aprecierea stării fizice, mentale și aptitudinale în vederea reconversiei profesionale;

- costul cursurilor de calificare sau de reconversie;
- plata unei indemnizații pe durata cursurilor de calificare și de reconversie.

c) Indemnizația pentru incapacitate temporară de munca

Asigurații beneficiază de o indemnizație pe perioada în care se află în incapacitate temporară de muncă în urma unui accident de muncă sau a unei boli profesionale. Indemnizația pentru incapacitate temporară de munca în cazul accidentului de munca sau al bolii profesionale se suportă în primele 3 zile de incapacitate de către angajator, iar din a 4-a zi de incapacitate, din contribuția de asigurare pentru accidente de munca și boli profesionale. Indemnizația pentru incapacitate temporară de munca datorată accidentelor de munca și bolilor profesionale se acorda pe baza certificatului medical eliberat conform dispozițiilor legale.

d) Indemnizația pentru trecerea temporară în alt loc de munca și indemnizația pentru reducerea timpului de munca

Asigurații care, datorită unei boli profesionale sau unui accident de munca, nu își mai pot desfășura activitatea la locul de munca anterior manifestării riscului asigurat pot trece temporar în alt loc de munca. Indemnizația pentru reducerea timpului de lucru cu o pătrime din durata normală, ca urmare a unor afecțiuni cauzate de accidente de munca sau boli profesionale, se acorda asiguraților care, în aceste condiții, nu mai pot realiza durata normală de munca.

e) Compensații pentru atingerea integrității

Au dreptul la o compensație pentru atingerea integrității asigurații care, în urma accidentelor de muncă sau a bolilor profesionale, rămân cu leziuni permanente care produc deficiențe și reduc capacitatea de muncă între 20-50%, exclusiv persoanele care beneficiază de pensie de invaliditate. Compensațiile pentru atingerea integrității se acordă doar dacă accidentul de muncă a antrenat o incapacitate temporară de muncă mai mare de 3 zile, conform definiției accidentului de muncă. Cuantumul compensației pentru atingerea integrității se stabilește în funcție de gravitatea leziunii, în limita unui plafon maxim de 12 salarii minime brute garantate în plată, comunicate de Institutul Național de Statistică.

Compensația pentru atingerea integrității se acordă o singură dată în baza deciziei medicului expert al asiguratorului care efectuează o singură expertiză medicală pentru asigurații care au fost înregistrați cu accident de munca sau boala profesională, respectiv cu FIAM sau BP2, după caz.

În vederea obținerii compensației pentru atingerea integrității, persoana asigurată depune în termenul legal o cerere-tip privind solicitarea drepturilor de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale, conform anexei nr. 13 din **ORDIN nr. 450 / 2006 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 346/2002 privind asigurarea pentru accidente de munca și boli profesionale, cu modificările și completările ulterioare**.

f) Despăgubiri în caz de deces

În cazul decesului asiguratului, ca urmare a unui accident de munca sau a unei boli profesionale, beneficiază de despăgubire în caz de deces o singură persoană, care poate fi, după caz: soțul supraviețuitor, copilul, părintele, tutorele, curatorul, moștenitorul, în condițiile dreptului comun, sau, în lipsa acesteia, **persoana fizică/juridică, care face dovada că a suportat cheltuielile ocazionate de deces**. Cuantumul despăgubirii în caz de deces este de 4 salarii medii brute, comunicate de Institutul Național de Statistică **pentru luna în care a survenit decesul asiguratului sau, după caz, ultimul salariu mediu brut pe economie cunoscut la data solicitării**.

Despăgubirea în caz de deces se acordă pe baza următoarelor acte: cerere-tip privind solicitarea drepturilor de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale, prevăzută în anexa nr. 13 la Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 346/2002, certificat de deces - original și copie, certificatul medical constatator al decesului în caz de boală profesională, actul de identitate al solicitantului, actul de stare civilă al solicitantului, care să ateste calitatea acestuia, și documente justificative din care să rezulte că au fost suportate cheltuielile ocazionate de deces, după caz.

Cererea pentru obținerea despăgubirii în caz de deces se depune la sediul asiguratorului, însoțită de actele din care rezulta dreptul solicitantului, potrivit prezentei legi.

g) Rambursări de cheltuieli

Asigurătorul acordă rambursări de cheltuieli în următoarele situații:

- transportul de urgență, în cazuri temeinic justificate, când salvarea victimei impune utilizarea altor mijloace decât cele uzuale;
- confectionarea ochelarilor, a aparatelor acustice, a protezelor oculare, in situatia in care acestea sunt necesare sau au fost deteriorate ca urmare a unui accident de munca sau a unei boli profesionale,
- în cazul aplicării dispozitivelor medicale implantabile prin intervenție chirurgicală în vederea recuperării deficiențelor organice, funcționale sau fizice cauzate de accidente de muncă și boli profesionale.